

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

VIỆN CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN

ĐÀM THỊ HIỀN

**ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI
Ở TỈNH THỪA THIÊN HUẾ**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI, NĂM - 2018

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ

VIỆN CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN

ĐÀM THỊ HIỀN

**ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI
Ở TỈNH THỪA THIÊN HUẾ**

Chuyên ngành : Kinh tế phát triển

Mã số : 62 31 01 05

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học:

1. GS. TS. NGÔ THẮNG LỢI

2. TS. TRẦN HỒNG QUANG

HÀ NỘI, NĂM – 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi dưới sự hướng dẫn của **GS.TS. Ngô Thắng Lợi, TS. Trần Hồng Quang**. Các số liệu, kết quả trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Hà Nội, ngày tháng năm 2018

Tác giả luận án

Đàm Thị Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trước tiên, tôi xin bày tỏ sự kính trọng và lòng biết ơn sâu sắc tới hai nhà khoa học đã hướng dẫn tôi trong quá trình nghiên cứu và viết luận án. Tôi xin chân thành cảm ơn quý Thầy, cô trong ban lãnh đạo Viện Chiến lược phát triển, lãnh đạo và cán bộ Trung tâm Tư vấn Phát triển và Đào tạo Viện Chiến lược phát triển đã quan tâm, giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu tại Viện.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Lãnh đạo, cán bộ nơi tôi đang công tác cùng những đồng nghiệp ở Trung ương và địa phương đã chia sẻ, động viên, giúp đỡ để tôi hoàn thành luận án. Nhân dịp này, tôi xin cảm ơn gia đình và người thân đã động viên và hỗ trợ tôi rất nhiều về thời gian, vật chất lẫn tinh thần để tôi hoàn thành luận án.

Tác giả luận án

Đàm Thị Hiền

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ VÀ HÌNH VẼ.....	ix
DANH MỤC PHỤ LỤC.....	x
MỞ ĐẦU	1
CHƯƠNG 1 TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI	12
1.1. Tổng quan về cơ cấu của nền kinh tế.....	12
1.1.1. Về nền kinh tế	12
1.1.2. Về cơ cấu của nền kinh tế	15
1.1.3. Về chuyển dịch cơ cấu kinh tế.....	21
1.2. Tổng quan về đầu tư phát triển theo đuổi mục đích hình thành cơ cấu kinh tế có hiệu quả.....	32
1.2.1. Đầu tư phát triển hình thành cơ cấu của nền kinh tế	32
1.2.2. Cơ cấu đầu tư phát triển.....	37
1.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới đầu tư phát triển để hình thành cơ cấu kinh tế	41
Tiểu kết chương 1	44
CHƯƠNG 2 CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI.....	45
2.1. Cơ sở lý luận.....	45
2.1.1. Nền kinh tế và cơ cấu của nền kinh tế tĩnh.....	45
2.1.2. Đầu tư hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại	60
2.1.3. Yếu tố ảnh hưởng đến đầu tư hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại	67
2.1.4. Hệ thống chỉ tiêu phân tích và đánh giá cơ cấu kinh tế hiện đại trong mối quan hệ với đầu tư phát triển	73
2.2. Cơ sở thực tiễn	79

2.2.1. Đối với Việt Nam.....	79
2.2.2. Đối với một số quốc gia và vùng lãnh thổ trong khu vực	81
Tiểu kết chương 2	83
CHƯƠNG 3 THỰC TRẠNG ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI Ở TỈNH THỪA THIÊN HUẾ GIAI ĐOẠN 2006 - 2016	84
3.1. Tiềm năng, thế mạnh, lợi thế so sánh trong việc phát triển cơ cấu kinh tế hiện đại.....	84
3.1.1. Vị trí địa kinh tế và lịch sử văn hóa vượt trội so nhiều địa phương Duyên hải miền Trung.....	84
3.1.2. Đô thị cổ có nhiều giá trị phát triển hơn hẳn nhiều nơi	89
3.1.3. Tiềm năng phát triển sân bay, cảng biển và phát triển kinh tế hàng hải cùng công nghiệp cảng	90
3.2. Thực trạng đầu tư phát triển ở tỉnh Thừa Thiên Huế	91
3.2.1. Quy mô và động thái đầu tư phát triển giai ở đoạn 2006 - 2016.....	92
3.2.2. Thực trạng cơ cấu đầu tư phát triển	93
3.2.3. Hiệu suất đầu tư phát triển.....	96
3.2.4. Nguyên nhân của những hạn chế yếu kém đối với đầu tư.....	97
3.3. Thực trạng phát triển cơ cấu kinh tế xét theo quan điểm hiện đại	97
3.3.1. Khái quát thực trạng phát triển kinh tế - xã hội.....	97
3.3.2. Thực trạng cơ cấu kinh tế xét theo quan điểm hiện đại.....	99
3.3.3. Thực trạng hiệu quả phát triển cơ cấu kinh tế	109
3.3.4. Tổng hợp quan hệ giữa đầu tư phát triển và thay đổi cơ cấu kinh tế theo quan điểm hiện đại.....	111
3.4. Những nguyên nhân (ngoài việc đầu tư) làm cho phát triển cơ cấu kinh tế của tỉnh Thừa Thiên Huế trong giai đoạn 2006 - 2016 có hiệu quả thấp	112
3.4.1. Bất cập trong quản lý nhà nước đối với đầu tư và phát triển cơ cấu kinh tế....	112
3.4.2. Hệ thống kết cấu hạ tầng kỹ thuật vừa thiếu vừa kém chất lượng	114
3.4.3. Đội ngũ doanh nghiệp còn yếu và chưa đủ sức tạo ra nhân tố bứt tốc	115
3.4.4. Phối hợp và liên kết giữa các tỉnh còn nhiều hạn chế.....	116
3.4.5. Đánh giá tổng quát.....	116

CHƯƠNG 4 ĐỊNH HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP ĐẦU TƯ HÌNH THÀNH CƠ CẤU KINH TẾ HIỆN ĐẠI Ở TỈNH THỪA THIÊN HUẾ ĐẾN NĂM 2030..	119
4.1. Bối cảnh trong nước và quốc tế ảnh hưởng tới sự phát triển của tỉnh Thừa Thiên Huế	119
4.1.1. Ảnh hưởng từ bối cảnh trong nước	119
4.1.2. Ảnh hưởng từ bối cảnh quốc tế.....	120
4.1.3. Ảnh hưởng từ biến đổi khí hậu	122
4.2. Định hướng phát triển cơ cấu kinh tế hiện đại của tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030	123
4.2.1. Định hướng phát triển chung	123
4.2.2. Định hướng phát triển cơ cấu kinh tế hiện đại của tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030.....	124
4.3. Định hướng đầu tư để hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại.....	140
4.3.1. Tăng cường quy mô vốn đầu tư	140
4.3.2. Đổi mới cơ cấu đầu tư theo mục tiêu hiện đại hóa	141
4.4. Biện pháp hỗ trợ để việc đầu tư hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại thành công	144
4.4.1. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước	144
4.4.2. Phát triển đội ngũ doanh nghiệp	149
4.4.3. Phát triển nhân lực chất lượng cao	150
4.4.4. Phát triển kết cấu hạ tầng kỹ thuật hiện đại và đồng bộ	151
4.5. Đánh giá khả năng hiệu quả đối với việc đầu tư hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại ở Thừa Thiên Huế đến 2030.....	153
Tiểu kết chương 4	157
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	158
1. Kết luận	158
2. Kiến nghị	159
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ CỦA TÁC GIẢ	161
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	162
PHẦN PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
BOT	Xây dựng - kinh doanh - chuyên giao
BT	Xây dựng - chuyên giao
BTB & DHMT	Bắc Trung bộ và duyên hải miền Trung
CTQP	Chương trình quốc phòng
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
ĐBSH	Đồng bằng sông Hồng
ĐNB	Đông Nam Bộ
ĐTPT	Đầu tư phát triển
FDI	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
GTGT	Giá trị gia tăng
ICOR	Hiệu suất sử dụng vốn đầu tư
KHCT	Kết cấu hạ tầng
KHCN	Khoa học công nghệ
KKT	KKT
KKTTĐ	KKT trọng điểm
WB	Ngân hàng thế giới
WTO	Tổ chức thương mại thế giới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1:	Nhận dạng cơ cấu kinh tế.....	17
Bảng 1.2:	Ma trận thể hiện chuyển dịch cơ cấu kinh tế	23
Bảng 2.1:	Chuyên môn hóa theo vùng ở nước ta	47
Bảng 2.2:	Quá trình hiện đại hóa cơ cấu kinh tế	50
Bảng 2.3:	Tư duy và nhận biết về cơ cấu kinh tế hiện đại	51
Bảng 2.4:	Cơ cấu kinh tế của một số nước có nền kinh tế phát triển.....	55
Bảng 2.5:	Dấu hiệu của cơ cấu kinh tế hiện đại	56
Bảng 2.6:	Mức hiện đại của cơ cấu kinh tế tỉnh	57
Bảng 2.7:	Các bước hình thành cơ cấu kinh tế hiện đại	58
Bảng 2.8:	Định hướng công nghệ mũi nhọn cần quan tâm trong quá trình làm mới cơ cấu kinh tế hiện đại đối với các tỉnh	59
Bảng 2.9:	Mối quan hệ giữa đầu tư phát triển và cơ cấu kinh tế hiện đại.....	63
Bảng 2.10:	Cơ cấu GRDP của một số tỉnh trong quá trình tái cơ cấu kinh tế.....	80
Bảng 3.1:	Dân số	89
Bảng 3.2:	Vốn đầu tư phát triển cộng dồn theo giai đoạn trong thời kỳ 2006-2016 (tính theo giá 2010).....	92
Bảng 3.3:	Tỷ trọng đầu tư của các lĩnh vực công nghệ cao trong các ngành kinh tế quốc dân	94
Bảng 3.4:	Tỷ trọng đầu tư dành cho việc phát triển sản phẩm chủ lực trong các ngành kinh tế quốc dân	95
Bảng 3.5:	ICOR và gia tăng GRDP bình quân trên 1 đồng vốn đầu tư qua các giai đoạn của tỉnh Thừa Thiên Huế.....	96
Bảng 3.6:	Tỷ trọng Thừa Thiên Huế so với cả nước theo một số chỉ tiêu	99
Bảng 3.7:	Cơ cấu lao động xã hội	100
Bảng 3.8:	Cơ cấu GRDP theo ngành (giá 2010)	102
Bảng 3.9:	Tỷ trọng lĩnh vực công nghệ cao trong GRDP của tỉnh	102
Bảng 3.10:	Tỷ trọng sản phẩm chủ lực trong GRDP toàn tỉnh	103
Bảng 3.11:	Tỷ trọng sản phẩm công nghệ cao trong tổng giá trị xuất khẩu của tỉnh Thừa Thiên Huế	104
Bảng 3.12:	Đóng góp của năng suất lao động vào tăng trưởng kinh tế	104

Bảng 3.13: Độ mở của nền kinh tế	105
Bảng 3.14: Năng suất lao động và GRDP bình quân đầu người (giá 2010)	109
Bảng 3.15: Tỷ lệ đóng góp của các ngành vào tăng trưởng kinh tế	110
Bảng 3.16: Một số chỉ tiêu hiệu quả phát triển chủ yếu	110
Bảng 3.17: So sánh cơ cấu đầu tư và thay đổi cơ cấu kinh tế theo quan điểm hiện đại...	111
Bảng 3.18: Đầu tư công và đóng góp của kinh tế nhà nước đối với nền kinh tế của tỉnh Thừa Thiên Huế	114
Bảng 3.19: Một số chỉ tiêu về phát triển đội ngũ doanh nghiệp trên địa bàn Thừa Thiên Huế.....	115
Bảng 4.1: Dự báo về vốn FDI vào Việt Nam của đề tài KX.01.03/11-15	120
Bảng 4.2: Kịch bản biến đổi khí hậu đối với tỉnh Thừa Thiên Huế vào năm 2050 ..	122
Bảng 4.3: Dự báo một số chỉ tiêu chủ yếu	123
Bảng 4.4: Dự báo tỷ trọng các hợp phần trong cơ cấu kinh tế của tỉnh Thừa Thiên Huế.....	124
Bảng 4.5: Các giai đoạn phát triển cơ cấu kinh tế của tỉnh Thừa Thiên Huế đến năm 2030.....	125
Bảng 4.6: Dự báo bức tranh phân công lao động xã hội của tỉnh Thừa Thiên Huế ..	127
Bảng 4.7: Dự báo khách du lịch đến tỉnh Thừa Thiên Huế.....	129
Bảng 4.8: Dự báo quy mô và cơ cấu vốn đầu tư cho các giai đoạn theo ngành lĩnh vực.....	141
Bảng 4.9: Tổng hợp dự báo cơ cấu vốn đầu tư giai đoạn 2017 – 2030.....	143
Bảng 4.10: Dự báo các nguồn vốn đầu tư cho giai đoạn 2017 – 2030.....	144
Bảng 4.11: Dự báo phát triển doanh nghiệp của tỉnh	149
Bảng 4.12: Dự báo phát triển nhân lực của tỉnh Thừa Thiên Huế	150
Bảng 4.13: Khung căn cứ tính toán các phương án hiệu quả phát triển.....	154
Bảng 4.14: Một số chỉ tiêu hiệu quả phát triển cơ cấu kinh tế hiện đại của tỉnh Thừa Thiên Huế	155
Bảng 4.15: So sánh một số chỉ tiêu về cơ cấu kinh tế hiện đại và về hiệu quả phát triển ở tỉnh Thừa Thiên Huế của hai giai đoạn 2006 - 2016 và 2020 - 2030	155
Bảng 4.16: So sánh cơ cấu đầu tư và thay đổi cơ cấu kinh tế theo quan điểm hiện đại...	156